

Inspektionsrapport
från Skolverket
2005:78

Utbildningsinspektion
i den fristående grundskolan
Europaporten i Malmö

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Huvudmannen för Europaporten
Malmö pingstförsamling
Stadiongatan 25
217 62 Malmö

2005-10-21
1 (2)
Dnr 54-2004:3217

Genomförd utbildningsinspektion av den fristående grundskolan Europaporten i Malmö

Bakgrund

Skolverket har genomfört inspektion vid den fristående grundskolan Europaporten i Malmö kommun. Inspektionen aviserades i brev den 12 januari 2005 och besök gjordes i verksamheten den 21 april 2005. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen. Utbildningsinspektionen fokuserar på sex områden vilka granskas ur olika aspekter. Den syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas i det fortsatta kvalitetsarbetet förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Europaporten är av mycket god kvalitet. Skolans elever har goda kunskapsresultat och arbetsmiljön på skolan är god. Värdegrundsarbetet genomsyrar verksamheten och både elever och föräldrar har inflytande över verksamhetens innehåll. Rektorn är förtrogen med verksamheten och leder skolans utvecklingsarbete. Lärartätheten och kompetensen bland personalen är god. Lokaler och läromedel är ändamålsenliga för den verksamhet som bedrivs.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt på vissa brister i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområden. Dessa redovisas nedan.

2005-10-21

2(2)

Dnr 54-2004:1583

Förbättringsområden

I skolrapporten finns närmare redovisat om vad som behöver förbättras inom respektive område. Skolverket bedömer att följande områden som gäller den granskade verksamheten är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolans antimobbningsplan behöver utvecklas för att uppfylla läroplanens krav på att skolan skall ha ett handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Programmet bör även omfatta elev-vuxen perspektivet.
- Kvalitetsarbetet bör utvecklas genom en mer omfattande kvalitetsredovisning avseende elevernas resultat och en tydlig koppling mellan lokala mål och uppföljning och utvärdering.

Kritikområden

Det finns också brister i verksamheten i förhållande till författningarna. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Det är inte tillåtet att använda elevernas kön som urvalsgrund vid intagning till skolan (9 kap. 2 § skollagen).

Uppföljning

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 3 januari 2006 skall Europaporten redovisa till Skolverket, enheten i Lund, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer när det gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Överdirektör

Martin Persson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Björn Persson och undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Kopia till:

Malmö kommun och övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Europaporten i Malmö

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatserna.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Europaporten

Skolverket sände den 12 december 2005 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Europaportens grundskola har bestått av undervisningsråden Martin Persson och Arne Huseby. Besök i Europaportens skola genomfördes den 22 april 2005.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Europaporten, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Europaporten genomfördes formella intervjuer med skolledningen, representanter för lärarna och eleverna samt representanter för föräldrarna. Lektioner i alla klasser besöktes. Under besöket fördes också samtal med personal i förskoleklassen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Europaporten	Antal barn/elever
Förskoleklass	12
Grundskola	86

Skolan har tillstånd av Skolverket att driva verksamhet i grundskola årskurs 1-9 och verksamhet i förskoleklass. Skolan startade 1998 och Skolverket genomförde en första inspektion av skolan år 1999. Den här inspektionen äger rum inom ramen för utbildningsinspektion av Malmö kommuns skolor. Europaporten är en skola med musikprofil, 95 procent av eleverna har instrumentalundervisning med lärare som är anställda av huvudmannen. Huvudmannen för skolan är Malmö pingstförsamling. Skolan följer den obligatoriska skolans läroplan och kursplaner. Verksamheten består vid inspektionstillfället av förskoleklass och grundskola årskurs 1–7. Organisationen består av åldersblandade grupper utom i årskurs 1. I varje klass finns två lärare som har ansvar undervisningen. Efter som skolan har två lärare i varje klass delar man klassen i åldershomogena grupper i matematik, svenska och engelska.

Skolan är öppen för alla, men den mesta rekryteringen av elever sker från Europaportens förskola. Skolan finns i modernt inredda lokaler med bibliotek, datasal, idrottshall, musikrum och tillgång till konserthall på Stadionområdet. I

skolans närområde finns tillgång till parker, grönområden, ishall och andra idrottsanläggningar.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

I Europaporten har nationella prov i årskurs 5 genomförts år 2004 med följande resultat.

Måluppfyllelse, antal elever	Svenska	Matematik	Engelska
Otillräcklig		2	1
Är på god väg	3		
Helt	11	12	14

Skolan genomför också diagnoser i årskurs 2 i matematik, engelska och svenska. Individuella studieplaner och portfolio är andra instrument som skall följa upp elevernas resultat. Vid inspektionsbesöket fanns dock ingen samlad resultatbedömning och analys av elevernas måluppfyllelse på skolenivå i de icke behörighetsgivande ämnena. Under inspektionsprocessen har huvudmannen skickat in ett material som visar alla elevers måluppfyllelse i alla ämnen. Inspektörerna gör bedömningen att eleverna har god måluppfyllelse och att skolan har god kontroll på måluppfyllelsen i skolans alla ämnen.

Vid samtal med elever, föräldrar och personal och besök i den pedagogiska verksamheten blir det tydligt för inspektörerna att skolan har en mycket god arbetsmiljö, eleverna trivs på skolan och kan koncentrera sig på sitt eget lärande. I samtal med föräldrarna framgår att de är mycket nöjda med elevernas trygghet och trivsel på skolan. Skolans demokratiuppdrag har också genom arbetet med inflytandefrågorna gett resultat i ett ökat ansvarstagande hos eleverna.

Eleverna har kännedom om målen i olika ämnen, exempelvis sitter målen uppsatta på väggarna i klassrummen. Inspektörerna såg också exempel på att eleverna kan arbeta både självständigt och tillsammans med andra och att elevernas inflytande över sin skola och sitt lärande är av god kvalitet.

Sammanfattningsvis har Europaporten goda resultat när det gäller elevernas kunskaper och värderingar. Skolan har också god kontroll på elevernas måluppfyllelse i alla ämnen.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

I Europaporten har eleverna klassråd en gång varannan vecka. Frågorna som initieras där går vidare till elevrådet och handlar ofta om förbättringar i skolans arbetsmiljö. I samtal med de äldre eleverna anser de att deras inflytande över undervisningen handlar om hur de skall arbeta och vilka redovisningsformer som skall användas. Eleverna på skolan upplever att lärarna både respekterar och lyssnar på dem. De anser också att rektorn är aktiv i att lyssna på elevernas

förslag. Bland annat förekommer diskussioner om vilka läromedel som skall användas och vilka böcker som skall köpas in till biblioteket.

I Europaportens skola finns en aktiv föräldraförening och en ”mormor och farfarförening” som arbetar praktiskt i skolan. Föräldraföreningen har varit speciellt engagerad i utbyggnaden av skolan, musikverksamheten, miljöfrågorna och skolans hemsida. Föräldrarna säger i samtal med inspektörerna att de är mycket nöjda med det arbete som skolan gör med barnen.

Skolan arbetar mycket med värdegrundsfrågorna. Den höga personaltätheten på Europaporten (se under avsnitt 6) skapar trygghet och gör att varje elev blir sedd enligt skolans årsberättelse. På skolan finns också kamratstödjare och det genomförs kompisamtal som ett led i arbetet med att åstadkomma en god arbetsmiljö och demokratiska värderingar hos eleverna. Det finns en antimobbningsplan som är känd för både personal, föräldrar och elever. Planen innehåller dock inte det vidare begreppet kränkande behandling och omfattar heller inte relationen vuxen-elev. Eleverna säger i samtal med inspektörerna att det inte förekommer mobbning på skolan. Kränkningar kan förekomma, men lärarna agerar omgående när det händer. Skolan har också ordningsregler som har tagits fram i samverkan med eleverna. Föräldrarna har tagit del av skolans regler och skrivit under ett kontrakt som godkänner dessa.

Skolan når målen i läroplanen kring det hälsofrämjande arbetet. ”Walk and talk” genomförs varje dag och det är en promenad på 1 km. Skolhälsovård finns genom en skolsköterska som arbetar 20 procent av en tjänst och skolläkare på timmar efter behov.

Sammanfattningsvis har Europaporten ett väl utvecklat värdegrundsarbete. Antimobbningsplanen bör dock använda det vidare begreppet kränkande behandling och även omfatta relationen vuxen-elev. Skolan når upp till läroplanens målsättning om daglig fysisk aktivitet.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Skolans pedagogiska idé är att bedriva en individualiserad undervisning där varje elev får utvecklas i sin takt och efter sina förutsättningar. Redskap för det pedagogiska utvecklingsarbetet är en individuell utvecklingsplan (=IUP) och portfolio. Enligt skolans årsberättelse har elevernas kunskapsutveckling blivit synliggjord för föräldrarna genom den individuella utvecklingsplanen.

Vid inspektionen i Europaporten besöktes alla klasser. Inspektörerna såg en god lärandemiljö för eleverna, ett fokus på innehållet i undervisningen och en variation i den pedagogiska verksamheten mellan olika arbetssätt. En av inspektörerna besökte en lektion i naturvetenskap i årskurs 6 där eleverna arbetade med energisystem och redovisade fördelar och nackdelar med olika system avseende miljö och ekonomi. Inspektionen gör inte bedömningar av enskilda lärare eller lektioner, men det är viktigt att lyfta upp kvalificerad undervisning i naturvetenskap bland elever som ännu inte har nått grundskolans årskurs 7–9, som ett viktigt redskap att stimulera vidare lärande inom området. Verksamheten i förskoleklassen äger rum i en lokal som ligger nära förskolans lokaler, men en bit ifrån verksamheten i grundskolan. Skolledningen anser att det finns en samverkan mellan skolan och förskoleklassen i form av fadderverksamhet, lä-

rarbyte, musikaler, raster etc. men att det går att ytterligare stärka samverkan mellan förskoleklassen och grundskolan.

Relationerna mellan personalen och eleverna på Europaporten präglas av en god och respektfull interaktion. Undervisningen är enligt skolledning, personal, lärare och föräldrar saklig och allsidig.

Personalen har bearbetat de nationella kursplanerna och konkretiserat dessa i lokala kursplaner i svenska, hem- och konsumentkunskap, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen, engelska, bild, idrott och hälsa, matematik, teknik och musik. Enligt lärarna själva har bearbetningarna av kursplanerna inneburit att målen används mer aktivt i planeringen av undervisningen.

Elever i behov av särskilt stöd får det i första hand inom klassens ram enligt personalen. Eleverna anser att de får det stöd de behöver av skolan och att detta fungerar mycket bra. Skolan använder sig av läsgrupper och mattegrupper till elever som behöver det och i årskurs 6–7 finns en lärare som har en lärarexamen 1–7 som fungerar som speciallärare och arbetar extra med elever som inte når målen. Vid behov används också åtgärdsprogram som tas fram i samverkan med elever och deras vårdnadshavare. Ingen elev har anpassad studiegång och inga särskilda undervisningsgrupper finns på skolan. Inspektörerna anser att de elever som har behov av särskilt stöd får detta av skolan.

Skolan samverkar med Hyllies stadsdelsförvaltnings organisation för skolan. De deltar på rektorsträffar och skolledningen poängterar i samtal under inspektionsbesöket att de inte vill att deras skola skall bli en isolerad ö. Samverkan sker också med andra fristående skolor.

Sammanfattningsvis har Europaporten ett pedagogiskt utvecklingsarbete som utgår från styrdokumentet. Elever i behov av särskilt stöd får det stöd som de har rätt till.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Huvudmannen för Europaportens grundskola är Malmö pingstförsamling som är en ideell förening med organisationsnummer 846003-8956. Europaporten har ett skolråd bestående av sex ledamöter som utövar den övergripande ledningen över verksamheten. Rådets ansvarsområde är budget, arbetsgivaransvaret, personal, lagar och avtal och bevaka att den nationella styrningen följs.

Rektorn är förskollärare och har tidigare arbetat som föreståndare inom förskolan och som lärare inom grundskolan samt med projekt som har med 6-åringarnas integrering i grundskolan att göra. Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen och kom till Europaporten 1998 när de startade sin förskola. Rektorn har ett tydligt ansvar från styrelsen att utveckla verksamheten. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och syns på lektionerna och lyssnar aktivt på elevernas förslag till förbättringar på skolan. Rektorn träffar också varje elev en gång per termin med syfte att få en bild av elevernas trygghet och trivsel på skolan. Rektorn har god legitimitet bland elever, föräldrar samt personal. Till sin hjälp har rektorn en biträdande rektor som arbetar 10–15 procent som skolledare och övrig tid arbetar i verksamheten. Det finns ytterligare en person i ledningsgruppen som ansvarar för förskoleklass och skolbarnsomsorg

Skolan har arbetsplan, kvalitetsredovisning och en årsberättelse. Kvalitetsredovisningen innehåller förordningens krav på mål, resultat, analys och åtgärder för utveckling. Men innehållet är begränsat till skolans miljöarbete. Ingen redovisning görs i kvalitetsredovisningen av elevernas resultat avseende kunskaper och resultaten av arbetet med normer och värden. Förordningen ställer inga krav på att en kvalitetsredovisning skall vara heltäckande men det är inspektörernas uppfattning att kvalitetsredovisningen för Europaporten bör vara mer omfattande avseende elevernas resultat.

Arbetsplanen för skolan innehåller fakta om skolan, rektorns arbetsbeskrivning, mål för elever och mål för personal och föräldrar, musikprofilen och en arbetsplan för skolhälsovården. Målen är skrivna på en ganska abstrakt nivå och är svåra att utvärdera. Det finns ingen koppling mellan skolans arbetsplan och kvalitetsredovisning. Uppföljning och utvärdering på skolan är otydlig och styrningen blir komplex med styrdokument som inte hänger ihop. Inspektörerna bedömer att utöver den begränsade kvalitetsredovisningen har kvalitetsarbetet brister genom en otydlig koppling mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning.

Sammanfattningsvis har Europaporten en rektor som är väl förtrogen med verksamheten och som väl tar sitt utvecklingsansvar av skolan. Kvalitetsredovisningen bör vara mer omfattande avseende elevernas resultat och skolans kvalitetsarbete bör förbättras genom en tydligare styrning mellan lokala mål och uppföljning och utvärdering.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Europaporten samverkar med Annebergsskolan och Mariaskolan om elevernas språkval. Tre olika språk erbjuds, tyska, franska och spanska.

Skolan timplan omfattar totalt 6 681 timmar och inkluderar både elevens val och skolans val. Elevens val är 80 minuter i veckan från årskurs 3 och innehåller matematik/teknikverkstad, idrott, lek och dans, bild och form, skoltidningen och en grupp som kallas möjligheternas grupp som innebär möjligheter till fördjupning i So, No och de behörighetsgivande ämnena. Eleven gör sitt val för en termin i taget. Skolans val finns i alla årskurser och innehåller musik i olika former.

Skolan har en kö som är baserad på anmälningsdatum. Vid årsskiftet var kön 318 personer. Skolan tar in elever i turordning från den åldersgrupp där det finns en plats ledig. Förtur tillämpas för syskon och för barn som kommer från huvudmannens förskola. Det finns ett verksamhetsmässigt samband mellan verksamheten i förskolan och förskoleklassen. Om gruppen som har en ledig plats har en könsmässig obalans tillämpas förtur för det kön som är underrepresenterat. Det är inte förenligt med gällande bestämmelser att tillämpa könskvotering i samband med urval av elever till skolan.

Föräldrarna är mycket nöjda med den information som de får från skolan genom veckoblad, föräldramöten och utvecklingssamtal. Föräldrarna anser att de har en nära kontakt med lärarna och kan diskutera med dem när deras barn har problem av olika slag.

Skolledningen har genom ett beslut i början av året klargjort att inga avgifter får förekomma på skolan. Om det genomförs lägerskolor skall detta finansieras

över skolans budget. Ledningens beslut ligger i linje med Skolverkets klarläggande i frågan om avgifter i skolan.

Sammanfattningsvis är föräldrarna mycket nöjda med den information som de får från skolan. Europaportens ledning har tydliggjort principen om att utbildningen skall vara avgiftsfri. Skolan får inte tillämpa elevernas kön som urvalsgrund.

6. Resurser

I Europaporten är lärartätheten hög, 10,2 lärare per 100 elever. Det skall jämföras med riksgenomsnittet för samtliga huvudmän inom grundskolan som är 8,0 lärare per 100 elever (Skolverkets statistik för läsåret 2003/2004). Andelen lärare med lärarexamen är också hög, 92 procent, vilket kan jämföras med riksgenomsnittet för andelen behöriga lärare som ligger på 82 procent för kommunala skolor och för fristående grundskolor ligger riksgenomsnittet på 65 procent (Skolverkets statistik för läsåret 2003/2004). Skolan använder också sina lärare i huvudsak utifrån den utbildning som de har.

Skolan har ett partnerskoleavtal med lärarutbildningen på Malmö högskola som innebär att skolan tar emot lärarkandidater. Skolan har avsatt 3 500 kronor för varje personals fortbildning och personalen bestämmer tillsammans med rektorn inriktningen på fortbildningen.

Lokalerna är ändamålsenliga för den verksamhet som bedrivs. En sal för laborativ naturvetenskap har iordningsställts och ett bibliotek är under uppbyggnad. Det finns också tre gruppum och en ateljé för textilslöjd. Tillgången till datorer är god, det finns två datorer i varje undervisningssal och sex datorer i en liten sal bredvid biblioteket. Alla datorer är Internetuppkopplade och det finns en person på skolan som arbetar med datasupport. Slöjdundervisningen är förlagd till Annebergsskolan. Skolan har en egen idrottshall, musiksalar, vattenrum, upplevelserum, tillgång till konserthall och närhet till många idrottsanläggningar genom Europaportens placering på Stadionområdet. Läromedlen är ändamålsenliga för den undervisning som bedrivs.

Sammanfattningsvis har Europaporten en hög personaltäthet, hög andel behöriga lärare, ändamålsenliga lokaler och läromedel som är anpassade efter den undervisning som bedrivs.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten är av mycket god kvalitet. Arbetsmiljön på skolan är god och elevernas kunskapsresultat är av god kvalitet. Skolan har ett aktivt värdegrundsarbete som genomsyrar verksamheten och eleverna har inflytande över sin skola och sitt eget lärande. Föräldrarna är mycket nöjda med den utbildning deras barn får på skolan. Personaltätheten på skolan är hög och andelen behöriga lärare är över riksgenomsnittet. Lokaler och läromedel är ändamålsenliga för den undervisning som bedrivs. Rektorn är förtrogen med verksamheten och tar sitt ansvar för skolans utveckling. Skolledningen har dessutom god kontroll på elevernas måluppfyllelse i alla ämnen. Det pedagogiska utvecklingsarbetet utgår från styrdokumentet och har en individualiserad

undervisning som utgångspunkt där idén är att varje elev skall få utvecklas i sin takt och få de utmaningar av skolan som behövs för att utvecklas vidare.

Det finns dock behov av insatser inom följande områden:

Arbetet mot kränkande behandling är framgångsrikt men antimobbningsplanen bör omfatta det vidare begreppet kränkande behandling och även omfatta vuxen-elev perspektivet.

Kvalitetsarbetet bör utvecklas genom att kvalitetsredovisningen blir mer omfattande avseende elevernas resultat och att skolan utvecklar en tydlig koppling mellan lokala mål och uppföljning och utvärdering.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Skolan får inte använda elevernas kön som urvalsgrund till skolan (9 kap. 2 § skollagen).

Datum	Ort
2005-09-29	Lund

Martin Persson

Arne Huseby